

La nostra crònica negra

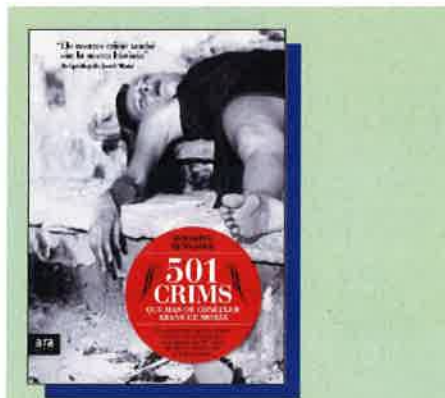
Sebastià Bennasar i Jordi Mata han inventariat 501 crims dels Països Catalans des de l'any 415 fins a final de l'any 2010, una mostra que va més enllà dels delictes de sang

De la Catalunya Nord fins al País Valencià i de la Franja d'Aragó fins a Sardenya, els autors de *501 crims...* han recollit una mostra de la criminalitat a les terres de parla catalana. Una història negra que es remunta fins a l'any 415. Tot i que hi prevalen amb molta diferència els assassinats i els homicidis—són els casos amb més repercussió dins la nostra societat—, no s'hi han volgut obviar altres casos i alguns criminals entranyables, com ara el cas de l'estafador amb mala sort, l'atracaador que es va oblidar de posar benzina al cotxe i la fuga més espectacular de la nostra història, protagonitzada per un personatge tan singular com el Rambo de la Cerdanya. Aquesta n'és una petita mostra.

Els Canamunt i els Canavall

Ciutat de Mallorca, 1598

El 20 de març de 1598 van començar a la Ciutat de Mallorca els enfrontaments que acabaren amb dos morts entre els Canamunt i els Canavall, a causa de les rivalitats entre els clans nobiliaris dels Anglada i els Rossinyol. Aquestes dues cases eren enemigues irreconciliables d'ençà de la conquesta de Mallorca, encara que va ser durant el segle XVII quan els dos bàndols van entrar en una espiral de violència que va acabar amb centenars de morts. El 1598, Nicolau Rossinyol es va enamorar d'Isabel Anglada i volia casar-s'hi, però els Anglada s'hi van oposar, i els Rossinyol, ofesos per la negativa, van calumniar Isabel. Aquest fet va desencadenar un enfrontament entre els dos clans que va començar al Born i va acabar a la plaça de l'Almoina. Els Anglada, armats i amb una dotzena d'homes, van atacar els Rossinyol, que només eren vuit. Joan Rossinyol, oncle de Nicolau, i Jordi de Sant Joan, amic de la família, van morir. Els agressors es van refugiar a la catedral i després, al convent de Sant Domènec, però no va servir de res, ja que van haver d'iniciar un llarg procés judicial. Conten que Nicolau va fugir de l'illa ben ofès i que Isabel va quedar reclosa a casa, oblidada i sense honor, i que temps després va morir de



«501 CRIMS QUE HAS DE CONÈIXER ABANS DE MORIR»

Autor: SEBASTIÀ BENNASAR / JORDI MATA

Editorial: ARA LLIBRES

Pàgines: 174 / Preu: 19,95 €

Un inventari de la crònica negra dels Països Catalans que es remunta fins al segle V i que inclou, a banda dels delictes de sang, els segrestos i els grans casos de corrupció.

pena. Just el dia de la mort, Nicolau acabava de tornar a Mallorca i quan va saber la notícia va córrer cap a l'església de Sant Francesc, on descansava el cos sense vida de la seva estimada. A la nit, va vetllar la morta. L'endemà, també van trobar Nicolau mort, envoltat d'un enorme bassal de sang i sense llengua.

La vampira del carrer de Ponent

Barcelona, 1912

Una veïna va veure una nena que no coneixia mirant des d'un finestró de l'entresòl del número 29 del carrer de Ponent, avui Joaquim Costa. En comparèixer allà la policia, el 27 de febrer de 1912, es va descobrir que la nena era Teresa Guitart Congost, raptada el dia 10. Qui l'havia segrestada, Enriqueta Martí Ripollés, de 43 anys, era un ésser al·lucinant: assassina en sèrie de nens, remeiera, segrestadora i proxeneta infantil. Al seu pis es va trobar un llibre amb receptes de po-

cions, una llista amb noms de famílies i personalitats rellevants de Barcelona i pots amb restes humanes: greix fet mantega, sang coagulada, cabelleres, mans esqueletitzades i pols i moll d'os. En altres pisos que havia ocupat als carrers de Tallers, Picalquers i Jocs Florals i en una casa a Sant Feliu de Llobregat també s'hi van trobar ossos de nens. Venia les restes per guarir malalties, en especial la tuberculosi, i rondava pel Liceu i pel Casino de l'Arrabassada a la recerca de clientela benestant per temes de salut o de sexe amb menors. Tot i que se suposava que era alta, mai no es va saber la xifra de les seves víctimes. Tancada a la presó del carrer de la Reina Amàlia, Enriqueta, coneguda com «la vampira de Barcelona» o «la vampira del carrer de Ponent», va morir el 12 de maig de 1913 d'una brutal pal·lissa que li van donar les altres recluses abans que fos jutjada i pogués delatar aquells clients seus tan importants.

De la presó al fossar

Mont-roig de Tastavins (la Franja), 1947

La matinada del 11 de novembre de 1947, sis persones van desaparèixer de la presó d'Alcanyís, on es trobaven detingudes, i van ser assassinades al mas de la serra de Mont-roig de Tastavins, a la comarca del Matarranya. Les sis persones van ser enterrades en una fossa comuna del cementiri vell de Mont-roig i tots els esforços dels familiars per exhumar els cadàvers han topat amb la negativa de l'alcaldia. Per això mateix, l'agost del 2008, els familiars i els membres de l'associació La Gavilla Verde van decidir posar un monòlit allà on hi ha la fossa, però hi va haver tot d'impediments per part de les autoritats i de la Guàrdia Civil. Els assassinats van ser José Mir, Aurelio Boj, Josefa Bayod (de la Ginebrosa), Eleuterio Simó (de la Freixneda), Rogelio Cuartilla (de la Vall del Tormo) i Aurora Piñana (d'Aiguaviva). L'associació suposa que els cadàvers van ser traslladats als anys seixanta al Valle de los Caídos i que per això no se'ls deixa exhumar la fossa. Totes aquestes persones van ser assassinades de manera extrajudicial pel fet de formar part, suposa-

dament, de l'AGLA (Agrupación Guerrillera de Levante y Aragón), un dels grups de maquis més actius.

Guapes, joves, morenes i esbocinades

Perpinyà (Catalunya Nord), 1995-2001

Tres noies assassinades i esbocinades i una altra de desapareguda és el resultat del suposat assassinat en sèrie de Perpinyà, i diem suposat perquè en podrien ser més d'un. Tres de les joves van ser trobades mutilades, i a la quarta encara no l'han localitzada. La policia va detenir un metge peruà, Andrés Palomino-Barrios, després de la mort de la primera noia, però la segona mort es va produir mentre ell era a la presó i aleshores el van deixar lliure. El 2005 es va trobar el crani d'una jove al final de l'adolescència al Voló, que podria pertànyer a Tatiana Andújar, de disset anys, que va desaparèixer el 25 de setembre de 1995. Dos anys més tard, el desembre de 1997, va ser Mokhtaria Chaïb, de dinou anys i estudiant de sociologia, qui va desaparèixer al barri de l'estació. L'endemà, el seu cos va aparèixer totalment mutilat a l'avinguda de Nungesser et Coli. L'assassini va amputar els pits, la vagina i els genitals quirúrgicament, cosa que va fer pensar en un metge com a autor del crim. El 16 de juny de 1998 va ser Marie-Hélène González, de 22 anys, qui va desaparèixer. Deu dies després es va trobar el seu cos mutilat. Tenia el cap i les mans tallades i estava esventrada al nivell del sexe, però les mutilacions eren molt més barroeres, cosa que fa pensar en dos autors diferents. El febrer del 2001 va desaparèixer una quarta jove. Era Fatima Idrahou, de 23 anys, amb el mateix perfil que les altres: guapa, jove, morena i universitària. Una setmana després es va detenir Marc Delpèch, de 32 anys, que va confessar la mort de la noia, el cadàver de la qual es va

trobar a la vora de l'estany de Canet. Delpèch, però, no es va fer responsable de les altres morts. Això podria voler dir que encara hi ha tres assassins lliures a Perpinyà.

El misteri de Macastre

Macastre (País Valencià), 1989
Francisco Valeriano Flores Sánchez, de catorze anys; la seva xicota, Rosario Sayete Moedra, de quinze, i Pilar Ruiz Barriga, també de quinze, que pertanyien a famílies desestructurades de Benimàmet i de Paterna, van sortir d'excursió el 14 de gener de 1989. No van tornar a ser vistos amb vida. Cinc dies més tard es va trobar el cadàver de Rosario en una caseta de Macastre; el 27 de gener va aparèixer al carrer d'Alcàsser, de València, un peu amputat, suposadament de Pilar; el 8 d'abril es va descobrir Francisco, mort, prop de l'esmentada caseta de Macastre, i el 24 de maig es van localitzar a Torís les restes del cadàver de Pilar. S'han proposat hipòtesis per explicar què podria haver-los passat, com ara el consum per part dels adolescents d'un còctel de drogues que va matar-los o que fossin atacats per un desconegut. Però cap d'aquestes teories no s'ha pogut confirmar. La possibilitat de morts accidentals, ja que els cossos de Rosario i de Francisco no presentaven se-



L'emblemàtic setmanari *El Caso* informant del crim del Ritz, l'hotel barceloní on el 8 de gener de 1956 dos austríacs van matar un multimilionari indi.

nyals de violència, va quedar descartada en ser evident que el cos de Pilar, mancat d'un peu i d'una mà, havia estat mutilat amb una serra mecànica. A hores d'ara, aquest cas continua sense resoldre's.

Crim i suïcidi passional

Andorra la Vella, 1969
Conchita Corral, una jove granadina de 22 anys, feia tres temporades que cada estiu anava a Andorra la Vella per ocupar la seva plaça de cambrera en un dels hotels més acreditats de la zona. Estava bojament enamorada d'un dels fills dels propietaris, Damià Esplugas Mateu, de dinou anys. El seu idil·li va començar pels passadissos de l'hotel i va progressar amb contactes apressats en llocs solitaris, petons i abraçades furtives. Tot es va precipitar amb la mort sobtada del pare de Conchita, la malaltia de la mare i la desamparança en què quedaven els germans. A l'octubre es donava per acabada la temporada i ella havia de tornar al poble. Però, sobretot, el que més li dolia era haver de deixar Damià un hivern més. Tenia la certesa que quan tornés a l'estiu següent ell ja l'hauria oblidada, perquè era més jove i els seus estatus socials eren totalment oposats. El diumenge 26 d'octubre, justament la matinada que feia 23 anys, va dirigir-se a la cuina gairebé sense pensar i va agafar un ganivet de fulla ampla. Es va encaminar cap a l'habitació de l'estimat i li va clavar una punyalada al cor mentre dormia. El noi va intentar treure's el ganivet però va caure a terra sense forces. Ella es va despertar del seu trastorn mental horroritzada pel que havia fet i va tornar el ganivet cap al seu pit, que va començar a sagnar. Després, tota ensangonada, va anar cap al menjador, va obrir el finestral i s'hi va llançar. Els dos amants van morir aquella nit.